

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK :

Évi: félre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Félévi: félre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő: **Dr. Varga Lajos.**
Felelős szerkesztő: **Békásy Jenő.**

Egyes szám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca 11. Telefon 412

A felelős kormány.

Az ügyvezető kormány közjogi ösmereteit semmi sem jellemzi jobban, mint az önmaga lételének megítélése. Azt mondja a miniszterelnök, hogy ők felelős kormány, mert tetteikért vállalják a felelősséget.

Ebből tökéletes bizonyossággal megállapítható, hogy fogalmuk sincs arról, mit jelent, mit tartalmaz a kormány felelőssége. Ha ezt tudnák, úgy belátják azt is, hogy ők a törvény, az alkotmány szelleme ellenére tartják kezükben a kormányt.

Minden harmadéves jogász tudja, hogy alkotmányunk szerint a miniszteri felelősség magában foglalja a politikai és a jogi felelősséget. — Ez a kettő együttesen adja a valódi és teljes tartalmát a miniszter felelősségének.

Lássuk már most; ezzel a kijelentéssel: „mi vállaljuk tetteinkért a felelősséget“ meg van-e állapítva a kormány felelőssége?

A politikai felelősség azt jelenti, hogy a miniszterek kötelesek a helyes politikát követni, vagyis az ország kormányzása tekintetében az üdvöset, a célravezetőt, az állam érdekeinek megtevelőt szem előtt tartani és e szerint cselekedni.

Hogy helyes politikát követ-e valamely kormány, azt az országgyűlés a parlament van hivatva megítélni. A parlament és senki más.

A politikai felelősség hatályossága, ugynevezett szankciója az, hogy a parlament részéről helytelenített politikát követő kormány helyét elhagyni, a kormányzástól visszavonulni kénytelen, mert minden oly ténykedésében, amihez a parlament hozzájárulása szükséges: leszavaztatván, megakasztatik, amiáltal — nem működhetvén rendeltetése szerint — képtelenné válik feladatainak részére, a kormányzásra.

Erre szolgál a parlamentnek az a joga, hogy a költségvetést a kormánytól megtagadhatja. De elegendő egyszerű bizalmatlansági szavazat is. — A mely kormánynak a felelősségről a miniszteri fogalmak megvannak: az — elvesztvén lételének etikai alapját — ily esetben a kormányzástól megválnak.

Alkotmányjogi jelentősége ennek az hogy országgyűlés és királyi kormány az országnak nagy károsodása nélkül eltérő politikai fölfogást nem követhetnek.

Ez az idéltlen kormány tehát már akkor, mikor kormányra lépett: nélkülözötte az alkotmányos felelősségből a politikai felelősséget.

Vagy mondhatja-e a kormány, hogy

ő vállalja a felelősséget, holott egyenesen a politikai felelősség ellenére jött létre. Bemutatkozása napján leszavazták. Megbizonyosodott tehát felőle, hogy az e tekintetben egyedül illetékes fórum az országgyűlés, az övétől eltréro politikát helyesli, az övét tehát helyteleníti.

S mit tett ekkor a kormány?

Ahelyett, hogy politikai felelőssége értelmében eltávozott volna a közcselekvés szinteréről: megsemmisítette még felelősségének másik alkotó részét: a jogi felelősséget is, elnapoltatván az országgyűlést.

Tegyük föl, aminthogy joggal föltehetjük, hogy a kormány mostanában oly tettet követ el, amely miatt az országgyűlésnek jogi felelősséggel tartozik.

A vád alá helyezést a képviselőház összes szavazatainak általános többségével rendeli el s a vád képviselőtere a maga kebeléből bizottságot küld ki.

Hol van a képviselőház?

Hol van ekként a törvényes lehetőség arra, hogy a miniszter nyomban a tett elkövetése után felelősségre vonassék és megakadályoztassék abban, hogy még tovább is az országot jogsértő tetteivel vezélyeztesse?

Fődi-e ezt a felelősséget a szolgaminiszter e kijelentése: „vállalom a felelősségét!“ És felelősség-e az, ha most szeptember 15-ikéig, vagy a király tetszése szerint tovább is egy politikai felelősség nélkül létező, jogi felelősség alá az országgyűlés elnapolása következtében nem vonható kormány az ország válságos idején a nemzet akarata ellen dolgozhatik, rendelkezhetik és intézkedhetik?

Hol itt a garancia?

Vagy talán garancia az az országnak hogy ezt a szörnyszülött miniszteriumot majd valamikor 1907-ben vagy utóbb vád alá helyezheti? Kárpótol-e ez majd az esetleges nagy veszteségekért, jogföladásokért és alkotmányseretésekért? Késő lesz akkor már bottal ütni a vétkezők nyomát.

Ekként van kijátszva a nemzet.

Ilyen közjogi fogalmakkal rendelkező miniszterek adják a tanácsot a magyar királynak országa legválságosabb helyzetében! Hogy ők felelős kormány!

Hol vegyük most azt a képviselőháza, mely kristóffy urat a törvényhatóságok határozatainak megsemmisítéséért felelősségre vonja és hol vegyük azt a parlamentit választott bíróságot, mely kimondja rá a — halálos ítéletet. Igenis ezt.

Mert az elsikkasztott felelősségre vonás következménye ez is lehetne; az 1848: 31 t. c. érvényben levő intézkedése szerint ugyanis a miniszter tényének büntetheősége, illetőleg a szabott büntetés nem az általános büntető törvény szerint lesz megítélendő, s így pl. hivatali hatalmával való visszaéies miatt halállal is büntethető lesz.

A nagy machinátor Tisza István erről a kormányról hiedti hogy létele alkotmányos, holott sem politikailag, sem jogilag tényleg nem felelős.

Nagy események elé nézünk és oly idő következik, mely nagy erőpróbája lesz a nemzet önuralmának egyrészt, alkotmányvédő nagy erejének, s ezzel államfentartó képességének másrészt.

Politikai válság.

A politika eseménye két eikk: Kossuth Ferenc és Andrássy Gyuláé. Ugy Kossuth, mint Andrássy azt fejtegetik, hogy a nemzet most már nem engedhet, mert eleget engedett — a sor most a koronán van. Kossuth figyelmeztet egyuttal arra is, hogy lejárobán vannak a kereskedelmi szerződések és ha addig rend nem lesz, szörnü bajok támadhatnak.

A válság dolgában tegnap és ma nem történt semmiféle fordulat. Az ügyvezető kormány — úgy látszik — egyelőre megelégedik azzal, hogy Budapest székesfővárosnak az önkéntes adók beszállítását megtagadó határozatát megsemmisítette. Most vár, hogy mi következik erre, attól függ a kormány követendő eljárása és akciója majd a többi törvényhatóság hasonló határozatai ellen. A főváros törvényhatósága előreláthatólag megmarad előbbeni elhatározása mellett, sőt megtoldja azt azzal, hogy az önkéntes adók elfogadását is megtöltja tisztviselőinek. Hogy azután erre mit csinál a törvénytelen kormány, jön-e a nyilt abszolútizmus statáriumaival, a tisztviselők tömeges felfüggesztésével, ezt még tudni nem lehet, bár az önkényuralmi erőszaknak hatványozottabb alkalmazását a bécsi lapok ritka egyértelműséggel helyezik kilátásba. Fenyegetőznek, hogy a passzív rezisztencia álláspontjára helyezkedett magyar közvélemény ellen báró fejérváry darabont-miniszterelnök kristóffy ügyvezető belügyérrel együtt végig fogják próbálni az erőszak minden fokozatát.

A törvényhatóságoknak engedelmessékedő tisztviselők ellen a kiméletlen retorziót fogják alkalmazni. Az ehhez való hozzájárulásért utazik báró fejérváry Géza a hét folyamán Ischlbe, amely utazás bekövetkezését minden felhivatalos cáfolat dacára fentartják a bécsi udvari körökkel összeköttetésben álló lapok, a Fremdenblatt pedig határozottan megerősíti. Báró fejérváry Géza darabont-

kormányelnök és a törvénytelen kabinet erőszakával és újabb erőszakos terveivel csüörtöki értekezletén fog különben foglalkozni a szövetség ellenzék vezérbizottsága.

Nyiri Sándor lemondása.

A bécsi „Zeit“ nyomán több budapesti lap is megírta azt a hirt, hogy Nyiri Sándor nem fogja bevárni mandátuma ügyében a Kuria ítéletét, hanem azt megelőzi és mandátumát leteszi. Mint a „Pol. Ért.“ megbízható forrásból értesül, e hír tényleg megfelel a valóságnak, mivel a petícióban foglalt állítások legnagyobb része, az etetés-ítás, megvesztegetés stb. a több héten át tartó tanúkihallgatások során beigazolást nyert, így tehát valószínű, hogy a Kuria a kérvényezőket kérelmének helyt ad és Nyiri Sándor mandátumát semmisnek jelenti ki. E hírrel kapcsolatban említi Nyiri Sándornak azon tényét is, hogy az augusztusi negyedre járó képviselői fizetését nem vette fel, hanem a II. kerületi szegények között kiosztatta. E ténnyel Nyiri Sándor azt óhajtotta elérni, hogy ne mondassák róla, ime felvette egy negyedévre a fizetését és aztán a mandátumot letette. A lemondás következtében új választásra lesz szükség.

A katonai behívók.

A hadkiegészítő parancsnokságok az idei őszi fegyvergyakorlatokra vonatkozó katonai behívókat már kiküldték a hatóságokhoz kézbesítés végett. Tekintettel arra, hogy a katonai behívók kézbesítése tekintetében egy a közönség, valamint az egyes alantásabb közigazgatási hatóságoknál is különféle nézetek uralkodnak, minden kétely eloszlatása végett Benicky Lajos, Pest vármegye alispánja rendeletileg utasította az összes hatóságokat, hogy a tartalékosoknak az őszi fegyvergyakorlatokra vonatkozó behívóját, valamint a már besorozott, de bizonyos ok miatt még kiképzésre be nem vonult katonák behívását kézbesíteni kell. Pestmegye hatvanötös bizottságnak a katonai behívókra

vonatkozó határozatait, amiket a vármegye törvényhatósága is elfogadott, arra vonatkoznak, hogy csakis az 1888. évi XVII. t. c. értelmében kivételes tényleges szolgálatra behívandó póttartalékosok és újoncok katonai behívóját nem szabad kézbesíteni, mivel ezeknek a behívására a törvényhozás nem adott felhatalmazást.

Miskolcra jelentik: A miskolci katonai nyilvántartási hivatal e napokban kezdte meg a fegyvergyakorlatokra szóló katonai behívók kézbesítését. A honvédtartalékosok augusztus 21-től 21 napra hivatnak be. A közös hadseregnél a tartalékosokat augusztus 17-től 13 napra, a póttartalékosokat augusztus 24-től 16 napra hívták be.

Egyetértés a fejérváry-kormányban.

A bécsi Zeit budapesti tudósítója szabadelyi körökből arról értesült, hogy az utolsó minisztertanácson több kérdésben nézeteltérések merültek föl a kabinet tagjai közt. Arról, mondja a Zeit embere, korai még beszélni, hogy a kabinetben egyenetlenség van, de a kabinet korántsem oly egyetemes, hogy erélyes fellépésre képes volna.

Több miniszter az utolsó minisztertanácson aggodalmát fejezte ki, vajjon az az ut, a melyre a kormány a törvényhatóságok hatalmának megsemmisítésével lépett, nem fogja-e még jobban elmérgesíteni az országban uralkodó hangulatot, a mi aztán csak árthatna a kormány egyik céljának, hogy az ellenzék ellen felkeltse a reakciót s a miniszterek közül hir szerint csak kristóffy belügyminiszter állt feltétlenül Fejérváry mellé, de Lukács György kultuszminiszter, vörös László kereskedelmi miniszter intették a miniszterelnököt mindenféle erősebb lépéstől. György Endre baráti körökben kijelentette, hogy ha szeptemberig a koalíció át nem veszi a kormányt, ő mindenesetre visszavonul.

A karlsbadi kura.

Mínt hogy a passzív rezisztencia leküzdése a miniszterelnöknek Budapesten való

jelenlétét kívánatosá teszi, báró fejérváry lemond karlsbadi utazásának tervéről. Ezt közölte már orvosával is, a kik azonban a leghatározottabban kérték, hogy egészségi állapotára való tekintettel néhány heti pihenést ne tagadjon meg magától. Báró fejérváry azt válaszolta orvosainak, hogy minden tőle telhető el fog követni, nem hiszi azonban, hogy itt hagyhatja Budapestet.

— Ha belehalok is, így szólt, de az elvált feladatot kötelességtudóan fogom elvégezni.

Nem lesz új homo regius.

Ama tapasztalatok után, a melyeket fejérváry az ellenzék vezéreivel folytatott legutóbbi tanácskozása alkalmával szerzett, — nagyon kérdésessé vált, indit-e fejérváry újabb békitő tárgyalásokat. Az udvari körökben észlelhető hangulatból következtetve — mint Bécsből jelentik — teljesen kizártnak tartják, hogy a király új homo regiumat bizon meg a koalícióval való tárgyalások céljából. Ha az ellenzék kezdeményezné a tárgyalásokat, báró fejérváry rendelkezésére fog állani, ő maga azonban, ha a helyzet nem változik, ilyen tárgyalásokat nem szándékozik indítani.

Bánffy és Andrassy.

Bánffy Dezső báró tiszalóki látogatása Andrassy Gyula grófnál, amelynek egyik másik lap előre is nagy horderejű következményeket tulajdonított, nem történt meg. Bánffy Dezső báró szombaton csakugyan el akart utazni Andrassy Gyula grófhhoz, ki is hajtatott a pályaudvarra, ahova várta Szemere Atillát is, aki el akarta kísélni Tiszalókra.

Az újpárt vezére a jövő vasárnapra a párt képviselőtagjával Deesre utazik, ahol megalakítják az újpártot.

A fővárosi tisztviselők adója és nyugtábélyege.

Amióta a tanács meghozta azt a határozatát, hogy az adójuk levonása ellen til-

Hallod-e császár? *

Írta: Rudnyánszky Gyula.

Halod-e császár a nemzet szavát?
A nemzet sem vért, sem adót nem ad:
Ha te bilincsre fűzöd ősi nyelvét:
E hon tovább se nem táplál, se nem véd!

Maradj magadra! Van hozzá erőd!
Bécs népe rég hajlong Berlin előtt;
Széthuz egymástól valamennyi néped.
Boldog, ki rólad egy babért letéphet!

Csak nézz körül, hiszed vagy nem hiszed;
Körüled csupa gyűlölet sziszeg.
Mi örli trónodat? Öreg betegség;
A neve: híres birodalmi egység!

Ketrecben jár a sok vad fel s alá;
Egymást azonnal vérbe fojtaná,
Ha egyszer a ketrecajtó kinyilna...
No de se baj! megvéd a kamarilla!

Meg a derék császári hadsereg,
Mely most oly meghatóan kesereg,
Hogy a magyar szó hőssé teszi őket,
A hátrafelé büszkén csörtetőkét!

Hát rajta! kedvező az alkalom,
Most ütni egyet a jó magyaron!
A szoldateszka kardja mostan éles,
Mert nyelvén köszörüli a kedélyes!

* Mutatvány a szerző most megjelent kötetéből

De majd ha megmozdul a magyar is,
Nincs Ausztriában oly védőpaizs,
A mely mögött biztos legyen az élet,
Mihelyt a nemzet harci kedve éled!

Mert békén hagyva a magyar szelid;
Csendes a tó, csak fodros széleit
Csapkodja lágyan a virágos parthoz...
De jaj, ha rá a felhős ég vihart hoz!

Süvölt az orkán, zordan égre tör,
Utjában minden szennyet elsöpör...
Aztán, habár rommá lett trónok árán,
Felesillan, a diadalmas szívárvány.

A gyárigazgató.

(Franciából.)

I.

— Igazgató ur, alássan kérem, hallgasson meg.

— Csak gyorsan!
— Igenis, de előre kell bocsátanom...
— Semmi fölösleges beszéd.
— Igenis!
— Szóljon a tárgyhoz. Mit akar?

A szegény kis gyári hivatalnoknak harmatos volt a tekintete a szemébe tolakodó könnytől.

— Igazgató ur — mondta végre elszántan — nagyon sok csapás ért az utolsó időben.

A gyárigazgatót visszataszítónak tette e pillanatban az arcán ugráló hideg, közönyös vonás.

— Kérem — vetette oda — igazán kíméljen meg az érzelmes történetektől.

— Igenis, igazgató ur, de el kell mondanom.

— Azt kell elmondania, ami a kívánsága. Semmi cafrang sem kell. Megértett?

— Meg. Igazgató ur én engedelmeskedem a parancsának.

— Végre. Hallgatom. Szaporán.

— Amannak az ajkát szinte vergődve hagyta el a szó.

— Nagyobb előlegre volna szükségem — hebegte félénken.

— A gyárigazgató elmosolyodott:

— Előlegre?

— Igenis!

— És nagyobbra? Nagyobbra?

A kis ember kiérezte ebből a beszédből a maró fullánkokat.

— Na gyobb-ra... Nem nekem...

— Nem e hát kinek?

— A családomnak.

A másik idegesen szólt közbe:

— Kérem, kíméljen meg engem ezektől a szellemes kerülőktől.

— De...

— Semmi de! Micsoda beszéd ez, hogy nem önnek kell a pénz, hanem a családjának?! Hát nem mindegy ez?

— De igen...

— No hát. Egyébként mik voltak azok a „csapások“?

takozó tisztviselők adóját a számvevőség le nem vonhatja, a legtöbb tisztviselő és egyéb alkalmazott és a tiltakozás jogával s a fizetési nyugtájára reá vezeti, hogy nem kívánja az adója levonását. Az erre vonatkozó tanácsi határozat főrésze így hangzik:

„Mint hogy a megnevezett adók be nem hajthatók, ennél fogva a tisztviselőktől és egyéb alkalmazottaktól az állami adó fizetésükből akarunk ellenére le nem vonható; mert az adónak ilyen módon való bezedése már a behajtás jellegével birna. Mindezeknél fogva a tanács hozzájárulva a tisztviselő főügyész véleményéhez, kimondja hogy az adó levonása ellen tiltakozó tisztviselőknek, hivatalnokoknak s egyéb alkalmazottaknak a fizetéséből az állami adót a törvényen kívüli állapot ideje alatt levonni nem szabad.

Ezzel a tanácsi határozattal szemben ma az a hír terjedt el a fővárosi tisztviselők és alkalmazottak között, hogy a számvevőség mindazoknak a nyugtáknak a számfejtését megtagadta, amelyekre az adó levonása ellen tiltakozó záradékot rávezették. Csakhamar kitűnt azonban, hogy ez téves értesítés volt. A számvevőség csak az olyan nyugták számfejtését tagadta meg, amelyekre az illető tisztviselő, vagy alkalmazott nem tett bélyeget. A számvevőségnek ez az eljárása szintén tanácsi határozaton alapszik s így teljesen kifogástalan.

Miről tárgyal az albizottság.

A nemzeti ellentállás egyöntetűségének biztosítására kiküldött albizottságot Gulner Gyula elnök e hónap 27-én, csütörtök délután 5 órára hívta össze a függetlenségi és 48-as kör helyiségeibe.

A politikai köröket most élénken foglalkoztatja az a kérdés, hogy az albizottság miről fog tárgyalni ezen a csütörtöki ülésen.

Tudvalevő dolog, hogy a vezérbizottsághoz több vármegye, így köztük Zala megye is felterjesztést intézett, amelyben utasításokat kértek arra nézve, hogyan visel-

kedjenek az esetleges kormányrendeletekkel szemben? A vezérbizottság a megyék felterjesztését áttette az időközben kiküldött albizottsághoz s valószínű, hogy a csütörtöki ülés tárgysorozatában szerepelni fog Zala vármegyének és a többi megyének utasításokat kérő felterjesztése is.

Pályaválasztás.

Innen-onnan vége lesz a deákszabadságnak, az áldott vakációnak s a szülőknek ugyancsak gondot okoz, hogy mit csináljanak gyermekeikkel.

Egyik kitűnő bizonyítványt hozott az iskolából, azt szánják járásbíróknak, alispánoknak, sőt Isten bocsás, püspököknek is, míg ellenben a másik, egyik-másikból elégtelen osztályzatot vitt haza, hát az — hát az — akasztófára való kölyök te suszter lész!

Minő hibák! Minő balvélekedés!

Aztán azt akarják, hogy Magyarország personal unió legyen, hogy Magyarország a maga lábán haladjon tovább az ipari önállóság megtestesülése felé!

Hát az iparhoz nem kell semmi? Hát az iparhoz nem kell sem tudomány, sem ész, semmi sem? Hát az iparosság olyan mint a kifacsart citrom, hogy semmire nem jó csak az utolsó sora?

Mily balgatagul vélekedik aki fiát csak azon esetben adja iparosnak ha úgy látszik, hogy másnak nem válik be.

Mert aki jól tanul, annak okvetlen kaputos urnak kell lenni. Hogy a hivatalok tömve vannak, hogy az irnokok és dijnokok napi 80 kr. mellett kell kinlódniok, az mellékes. Hogy ily neveléssel, ily céllal a proletárokat szaporítják az országban, az semmi. A fő, hogy urak legyenek.

Hát igen tisztelt szülők! Az iparosság semmi? Hát nem ismernek iparosokat, akik a tiszt mesterességük után valóban uralmú módon élnek és nem cserélnének meg holmi dijnokkal, sőt a szolgabíróval sem?

Ha nem ismernének ilyent, úgy bizony nyúl magukban keressék a hibát, mert valamint minden kereseti ághoz, úgy az iparossághoz is megkívánatik a kell előismeret, a kell műveltség s a kell intelligencia. Amelyik szülő ezt megtudja adni gyermekeinek, aki a kell előismeretekkel küldi gyermekét az ipari pályára, az jó magot vetett, mely megtermi az ő gyümölcsét.

Mert ne tessék gondolni, hogy csak az az uralmú ember, akinek nem a két kezével kell dolgozni, hanem a tollforgatásból is megél. Egy szabad iparos, aki a kell előtanulmányokat megszerezte, aki rákésztült arra, hogy az ipari tőkélynek legfelsőbb fokát elérje, az nem kevesebb, mint aki — tesszem fel — hat osztályt végzett, és valamelyik irodában a tollszar végét rágja.

Tisztelet becsület azoknak is, kiket a — mondjuk predestináció — erre a pályára vezérelt, de ne legyen ez a fiát továbbképezni kívánó magyar embernek egyedüli és kizárólagos ideája, hanem törekedjék oda, hogy jó tanuló fiából művelt, derék iparos legyen, a ki képes lesz nemcsak a sablon-szerű munkákat teljesíteni, de az ipart új vívmányokkal gazdagítani. És ezt várhatjuk talán azoktól a vásott, hogy úgy mondjuk züllött magaviseletű gyermekektől, a kik az iskolából az elégtelen osztályzattól hemzseggő bizonyítványt hoznak haza? szó sincs róla! Kasza, kapa és nem ipari szerszám való az olyan gyermekeknek.

Ha azt akarjuk, hogy édes hazánk önálló lehessen, ha azt akarjuk, hogy a függetlenségi eszme hatalmas testté növekedjék, akkor első sorban neveljünk a haza számára képzett iparosokat, akik más ország iparával szemben nemcsak kiállják a versenyt, hanem azt felül is mulják. Neveljünk gyermekeinkbe olyan szellemet, hogy az iparos ságot ne tekintsék olyan „nincs más hátra”, kenyérkeresetnek, hanem olyan üzletágnak, mely nemcsak a biztos kenyérkeresetet, hanem a törekvőnek az előmenetelt is megadja. Ez pedig a kell előtanulmány nélkül nem megy. Azért még nem késő. Itt az idő, fontolják meg a szülők, mit akarnak a gyermekükből proletárt-e, vagy egy tiszt mester művest, akire tekint az ország, mert azt mondja: önálló vámtérület kell nekünk, megteremtjük mi az önálló ipart, mely erre minket képessé tesz.

Hanem — ismételten — ne tessék elfelejteni, hogy nem a bukott deákokra van bízva Magyarország ipari jövője.

H I R E K.

Julius 1-én új előfizetést nyitottunk a Debrecenre. Kérjük azokat a tisztelt előfizetőinket, akiknek előfizetésük a múlt hó végével lejárt, hogy az előfizetés

— A feleségem családjáért kellett fizetnem . . .

— Ez az ön könnyelműsége. Ne vállaljon magára ilyeneket.

— És betegeskedések.

— Lári-fári. Ezeket már ismerem.

Amaz belepirult:

— Igazgató ur, én nem hazudok.

— Kérem, ne tárgyaljunk annyit . . .

— Igazgató ur . . .

— Megmondtam már. Elég legyen. A kérését nem lehet teljesíteni.

— Alálasson kérem . . .

— Mennyiről van szó?

— Kétszáz frank.

— Ojjé, szó sem lehet róla. Mit gondol! Hová lennének akkor, ha valamennyi kishivatalnok a nyakamra jönne ilyen kérésekkel, meg meséssel . . .

A kis ember most már nem tudta legyőzni magát:

— Igazgató ur!

A másik elbámult:

— Micsoda hang ez?

— Én már nem vagyok képes uralkodni magamon . . . Ahhoz van joga, hogy a kérésem teljesítését megtagadja, de hogy haragságokkal vádoljon . . .

A gyárigazgató szeméből pattogott a szikra:

— Menjen! Azonnal menjen! Majd azért a modoráért felel! Felel!

II.

A gyárigazgató urnak épp azt telefonozták, hogy most vége a löversenyen a második futamnak és ezen Nóra jön be elsőnek. Ez az első huszezer frankot jelentett a direktornak.

Szórakozott mosolylyal hallgatta, hogy a szolga valami uriaszonyt jelentett be és gépiesen szólt:

Bocsássa be:

Egy pillanatra beleféheredett. Mongeauné volt a belépő hölgy, annak a kisebb tisztviselőnek a felesége, a ki néhány nappal ezelőtt olyan tiszteletlenül viselkedett.

De azért kellemesen bizsergett az agya körül a huszezer frank és szelid igyekezett lenni:

— Mivel szolgálhatok asszonyom.

A fiatal, rokonszenves arcú nő kérő félénkséggel mondotta:

— Bocsánatot, elnézésért jöttem . . .

— Nagyon sajnálom, de . . .

— Nem, nem lehet igazgató ur oly kegyetlen.

— Ez elnevette magát:

— No ez pompás, mondhatom. Én vagyok a gyárigazgató, én tölem jön egy ur kérni valamit, én velem gorboskodik az alárendeltem és én vagyok a kegyetlen!

— Uram, legyen elnéző a férjem ideg beteg ember.

— Akkor menjen a doktorhoz ne hozzám.

— És oly nagy bajban vagyunk.

A gyárigazgató urnak ebben a pillanatban azt telefonozták, hogy vége a harmadik futamnak is és Bavaros nyert.

— Ez ismét négy-ötzet frank — számolgatta magában.

— Tessék elhinni, uram — mondotta az asszonyka — olyan nagy bajban vagyunk.

— No! Mi az a nagy baj?

— A férjem kötelezettségeket vállalt, meg a kis gyermekecskéim betegsége.

— Csak nem?

— De bizony, hetekig feküdtek szegénykék.

Amaz csak visszhangozta:

— Szegénykék.

— Ne tessék hát haragudni.

A másikkak az agyában folyton-folyvást az a huszonegyezer frank vibrált.

— És hány ezer frank elég kell önöknek? — kérdezte szórakozottan — gondolom: kettő?

Az asszonyka elbámult:

— Tévedni méltóztatik.

— Miért, talán három?

— Nem kettő, csakhogy száz, nem ezer.

A gyárigazgató valami nótát szeretett volna dudolni huszonegyezer frankról, de csak halkán pusmogta:

— Meglesz a kétszáz frank. Velem csak banni kell tudni.

megújításáról ideje korán gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében akadály történjék.

— **Személyi hir.** Dr. Kiss Áron kir. tanácsos, állami pedagógiai igazgató tegnap este atyja Kiss Áron püspök látogatására Debrecenbe érkezett. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy az agg püspök néhány nap múlva elhagyhatja az ágyat.

— **A mentőegyesület létesítése** ügyében az előkészítéssel megbízott 25-ös bizottság a következő felhívást bocsájtotta ki: Folyó évi június hó 13-án tartott értekezlet mentőegyesület létesítését határozta el és minket bizott meg taggyűjtéssel, nemkülönben az alapszabálytervezet készítésével. Köszönettel fogadtuk e megtisztelő bizalmat és lelkes örömmel kezdjük feladatunkat azzal, hogy felhívjuk városunknak minden szép, jó és nemes eszméért áldozatra kész nagyrődemű közönségét az alakuló humánus egyesületnek anyagi és erkölcsi támogatására. Meggyőződésünk, hogy nem csak nekünk és megbízóinknak, de városunk minden rendű és rangu lakosságának általában mélyen érzett, fájdalmasan nélkülözött hiányát; társadalmunk humanitárius, rendészeti és egészségügyi berendezésének pedig ma már nélkülözhetetlen szervét képezi a mentőegyesület, melyre mindenki rászorulhat — „mert mindenki érhet baleset”. Azért is kérünk mindenkit, egyeseket úgy mint testületeket, intézeteket és szövetségeket, ipari és kereskedelmi munkatelepeket, fogadják szívesen a beküldött ívet. Ne csak a maguk által felajánlott anyagi segílyt vagy szolgálatot jegyezzék ide, hanem mindannyian lelkes apostolaivá szegődve ez emberbaráti eszmének: igyekezzenek annak körökben híveket szerezni. Részletes terveinket az aláírásból egybehívandó alakuló ülésnek tartván fenn, itt tájékozásul csupán annak jelzésére szorítunk, hogy alapszabály tervezetünk szerint alapító tag lehet az, aki egyszer és mindenkorra legalább 50 koronát fizet; pártoló, aki 5 éven át évente legalább 4 korona fizetésre kötelezi magát; rendes vagy működő tag pedig aki az első segélynyújtásra képesítve van. A jegyzett díjak csak az egyesület megalakulásával válnak esedékessé; de addig is minden legkisebb adományt elfogad és hirlapilag nyugtáz ideiglenes pénztárosunk Tóth Béla gyógyszerész ur, míg a kitöltött íveket kérjük szeptember 2 ig dr. Burger Péter orvos id. titkár címére gróf Degenfeld-tér 10. szám alá beküldeni. Kelt Debrecenben, 1905. június 20-án. A 25-ös végrehajtó bizottság nevében: Körner Adolf tanácsnok, elnök, Tóth Béla id. pénztárnok, dr. Burger Péter id. titkár.

— **Díjnokok kongresszusa.** Az Országos díjnokok-egylet, amely ebben az esztendőben éri el alakulásának negyedszázados évfordulóját, körlevelet intézett Magyarországon összes díjnokaihoz s utalva a közvélemény jóindulatának fontosságára, tudatja, hogy az idei díjnokok-kongresszus Marosvásárhelyen lesz augusztus hó 15-én. Az egylet vezetősége felkéri az összes magyarországi díjnokokat, azokat is, akik nem tagjai az egyesületnek, hogy hívjanak össze azonnal helyi értekezletet s augusztus hó 1-ig jelentsék be az egyletnek (Budapest, Nagymező-utca 14), hogy a kongresszuson ki fog képviselőtükben megjelenni. Az egylet vezetősége egyúttal felkéri a díjnokokat, hogy a kongresszus nagy költségeire való tekintettel kiki járuljon hozzá 50 fillérrel és hogy vegyenek részt minél tömegesebben a gyűlésen.

— **Betörés a Piac-utcán.** Szalay József táblabíró Piac-utca 75. szám alatti la-

kásán betörők jártak. A betörést úgy vették észre, hogy a neveidőn valamiért bejött a nyaralóból a lezárt városi lakásba. Legnagyobb meglepetésére azonban a lakást nyitva találta, a szekrények feltörve, a ruhaneműek szerte szórva voltak.

A neveidőn értesítésére a rendőrség helyszíni szemlét tartott Szalay táblabíró közbejöttével. A szemle eredményeképp megállapította a rendőrség, hogy a betörő nagy értékű holmit vitt el. A betörő kézrekerítésére indított nyomozás még eddig nem vezetett eredményre.

A betörés elkövetésével két csavargót gyanúsítanak, a kiknek a rendőrség máris nyomában van. Azt a két rovott multu egyént a mult hét elején toloncolták Budapestről Debrecenre át illetőségi helyükre, azonban vissza szöktek ide és a Bartha féle szállásadáson húzták meg magukat. A bünygyi osztály táviratilag kért felvilágosítást a fővárosi rendőrségtől e két közveszélyes alak kiléte iránt.

— **Tilos a felszállás.** A helyi vasút igazgatósága a menet közben való le és föl szállásból eredő szerencsétlenségekért nem felelős s aki a mozgó vonatról föl vagy leugrik a saját bőrét viszi a vásárra. A Krivos esetből kifolyólag a rendőrség nagyon szigoruan ügyel arra, hogy menetközben ugroljanak a kocsikra, s ha valaki azt mégis megtegné, a kalauz köteles a vonatot azonnal megállítani s a legközelebbi rendőr által az illetőt feljelentetni. Ma is több ilyen feljelentés érkezett a bünygyi osztályhoz és az a furcsa, hogy akik ellen a rendőrségnek el kell járnia, mind intelligens uri emberek.

— **Őrzik a katonákat.** Az isten tudja, mi az oka — talán az orosz katonai lázadások — de az utóbbi hetektől kezdve nagyon őrzik a fő katonai nagyfejük — a katonákat. Megérezték, hogy a feketesárga, kétféjűsasos kaszárnyák falain belül most más szelek fujdogálnak, hogy a magyar katonák éber szemmel figyelik a nagy nemzeti küzdelem alakulását. Persze ez nem tetszik a cseh és osztrák tiszteknek! Persze hogy nem, hiszen már egy kolozsvári szakaszvezető magyarul vezényelte a szakaszát s utánna több is jó talán?

Hohó! Hisz ez forradalom — sutogják a pléhgalléros vitézek és megkezdődik az inkvizíció a kaszárnyákban. A váratlan, sokszor éjjel történő koffer- és ágyvizsgálat: hogy a katonák nem rejtegetnek-e titkos, forradalmi írásokat? A kémkedés: vajjon maguk közt nem igen lelkesen beszélnek meg a haza sorsát? És következnek a kemény büntetések, a retorziók.

Sok helyen a kaszárnyákba a civil be nem teheti a lábát s a legénység nem kap kimenőt. Szóval őrzik, kétségbeesetten őrzik katonáék a katonákat. Hiába pedig, mert az a bizonyos dolog a levegőben van s a lélekzésznel magukba szívják a magyar fiuk. Minden hiába, a rozoga svaregelb kaszárnyákban düledezőben van az osztrák mindenhatóság. A magyar fiuk magyarul gondolkodnak.

— **Tolvaj csemete.** Ma délelőtt a gyümölcs piacon két fiatal fiu egy 12 éves gyerekleányt fogott el, mert látták amint az egy bevásárló ásszony zsebéből 7 koronát tartalmazó erszényét kilopta. A tolvaj csemetét Hajdu Ilonának hívják aki zsákmányával a színház udvarban várakozó atyjához Hajdu Józsefhez futott és neki átadta a lopott pénzt. A két fiu rendőrt hívott és a a derék tolvaj családot bekísértette a központra.

— **Méregvásár a piacon.** A debreceni piacról, a kofaasszonyságok gorombaságáról s a drágaságról sok szó esett mindig.

A sok panasz között első helyett foglalt el az is, hogy a piac tele van éretlen gyümölcsessel. Halom számra áll readóri felügyelet mellett a betegségeket okozó éretlen körte, alma, szilva, a sok férges, penészes gomba és sajaos, nincs senki, aki ez ellen valamit tenne. Régebben megsemmisítették az éretlen gyümölcsöt, most azonban megengedik, hogy a közönség jó pénzért betegséget vásároljon magának. Kétségtelen, hogy ennek az az oka lehet, hogy a piacot alig ellenőrzi valaki. Hiszen igaz, hogy már korán reggel is meleg van, de hát az ellenőrzésre hivatott urak és közegek meggondolhatnák, hogy őket ebben a melegben is fizeti a közönség.

— **Országos tűzoltó kongresszus.** Augusztus hó 13-án, tűzoltó kongresszus lesz Szegeden, a melyen az összes magyar országi tűzorségek küldöttek által képviseltetik magukat. A kongresszusi ünnepségek keretében lesz a szegedi tűzoltóság zászlójának felavatása is, a melyen a zászlóanyai tisztet báró Bánffy Dezsőné végzi. Az ünnepségekre leutazik báró Bánffy Dezső is, a kit nagy ovációval készülnék fogadni a szegediek.

— **A szálloda-tulajdonos felelőssége.** Egy vidéki szállodatulajdonos ellen 4038 korona megtérítése iránt pert indított egy mérnök, mert a szállodában eltűnt a bőrdíjja amelyben többek közt egy nagy erdő fának felvételére és megbecsülésére vonatkozó munkálatok is voltak. Az alsóbíróságok el is marasztalták a szállótulajdonost, a kuria pedig a minap elutasította a beadott felülvizsgálati kérelmet a következő megokolással: Alaptalan alperesnek az a panasz, hogy a felebbezési bíróság jogszabályt sértett, amikor alperest uti bőrdíjban tartani nem szokott olyan értékek megtérítésére kötelezve, a milyenért a vendéglőst felelőssé tenni csak külön átadás és figyelemztetés esetében lehetne. Mert az élettapasztalattal nem ellenkezik, vagy azzal megegyezik, hogy az üzletekben utazók az üzletükre vonatkozó okiratokat és egyéb irományokat, különösen ha azok nagyobb terjedelműek és mennyiségűek az utibőrdíjban viszik és tartják és ekként a vendéglősre vagy alkalmazottjaira bizott bőrdíj elvesztéséért és az ilyen tartalom értékének megtérítéséért való felelősség megállapításához a külön átadás vagy figyelemztetés jogilag megkivántatónak nem tekinthető.

— **A kéregetők.** Nincs nap, hogy a dologkerülők ne alkalmatlankodnának a házaknál. Csapatosan járnak kéregetni. Persze ez könnyebb a dolognál s jobban is jövedelmez. Ha a rendőrség éber szemmel nézné a dolgokat, úgy ezeket a kóborlókat szépen bekisérné a városházára s ott a rendőrkapitány ur szigoruan elbánná velük, hogy elmenné a kedvük Debrecenbe jönni és koldulni.

— **Ha nincs más mit felretenni.** A törvényszéken félre vágott kalappal, vigan füttyörészve lépdel egyik hivatalnok. Amint aláér a földszintre, találkozik egyik fellebvalójával.

— **Ejha, Dénes, de jó kedve van, hogy még a kalapját is félre tette!** szolt a fellebvaló.

— **Nagyságos uram — szolt Dénes, — tizenöt esztendeje járom e lépcsőket s nem tudtam annyira menni, hogy valamicskét félre teygek, hát most keservemben félre teszem a kalapom.**

— **Fixesünk-e vadász adót? E kérdésre nagyon könnyű lenne a felelet. Nem.** Minthogy a törvényhozás megtagadta ettől a kormánytól a kormányzáshoz szükséges eszközöket, a vadász engedély kiváltása pedig szinte adónem lévén, nagyon természetes, hogy annak befizetését is jogosan meg lehet-

tagadni. Azonban köztudomásu, hogy a vadászejegy nélkül való vadászás kihágást képez és érzékeny pénzbüntetésben van része a kihágónak. Igen ám, de az önértetes állampolgár és a jó hazafi nem fizeti ki vadászejegyének árát, s így nem is vadászhatna, pedig e szórakozásról szenvedélyes vadászember nem szívesen mond le. Ha a vadőrök nem követelhetik ezentúl a vadászejegyet, nagyon természetes, hogy az orvvadászok is nagyon elszaporodnak, ami pedig nagy erkölestelenség. A dilemmát legokosobban úgy lehetne megoldani, hogy a vadásztársulat beszedné tagjaitól a 24 koronákat, de nem szolgálatná be az adóhivatalba, hanem társulati jegyeket adna ki, amelyeket a vadőrök és csendőrök respektálni tartoznak. A kérdés mindenesetre elég érdekes ahhoz, hogy az illető hatóságok komolyan foglalkozzanak vele.

— **Klein Franciska levele.** A Bécsben halálra ítélt Klein Franciska levelet irt ügyvédjének börtönéből és elpanaszolja benne borzasztó helyzetét.

Értesítettek, írja, hogy atyám kegyelmi kérvényt adott be értem és szememre vetették, miért nem köszöntem ezt meg. Honnan tudtam volna? Hiszen most senki sem törődik velem. Mindenesetre irni fogok atyámnak. De később, mert megint megharagudnának reám. Senki sem tudta, mennyit szenvedtem, senki sem tudta, mennyibe került az, hogy egy alávaló, jellemtelen ember iránt érzett szerelmem mérhetetlen megvetéssé változott, senki sem tudja, mennyire rágódtam a csalódás és megbánás fájdalma nem csak testemen de eszemen is. Nincs asszony a földön, aki annyit végigszenvedett volna, amennyit én. Egyhónapi házasság után börtön, halálos ítélet, a legborzasztóbb halálos elhagyatottság, aztán az erőszakos halál. Soha, de soha se menjen az asszony oly emberhez nőül, aki intelligencia és szellemi képesség tekintetében alárendelje feleségének.

Miután a semmitőszék is megerősítette a halálos ítéletet, az iratok most a főudvarmesteri hivatalban vannak. A király döntése már nem sokáig várat magára.

— **Olcsobb lesz a telefon.** Vörös László kereskedelemügyi miniszter, — mint a „Pol. Ért.” jelenti, — megvalósítja a közönség régi óhaját és a helyközi telefondíj szabását olcsóbbá teszi. Az erre vonatkozó tervezet már teljesen készen fekszik a kereskedelemügyi miniszteriumban.

— **Asszonyháboru Szováton.** Az okot tekintve azt is mondhatnának, hogy kecskeháboru. Faluhelyen ugyanis 2 emlőállat szokta a gúnytárgyát képezni, t. i. a szanár és a kecske. A gúnyból persze kijut ezen állatok tartó gazdának is, s éppen ez a baj, mert maguk ezen jámbor állatok a kigúnyolást aligha veszik nagyon érzékenyen a lelkükre, ha csak tetlegeségben is nem nyilvánul. Kakas József szováti szabómester is tartott kecskét. — Eddig rendben volna a dolog. Csak az volt a baj, hogy a kecskéje éppen nem idegenkedett Bertalan Györgynek fiatal akáchajtásaitól s azokat következetesen lelegelte.

Ebből származott Bertalan Györgyné és Kakas Józsefné közt a perpatvar, amelynek olyan csattanós vége lett, hogy nemcsak két foltok keletkeztek bőven, hanem valósággal vér is folyt a kecske miatt. Mindkét asszony súlyos testi sértéseket szenvedett el egymástól, s mindketten a bírósághoz siettek elégtételt keresni, miután úgy látszik, hogy bár a saját sértéseit mindegyik sokalja, de az ellenfelét viszont egyértelműleg kevesellik. Most látélettel felfegyverkezve tovább vivják a kecskeharcot a bíróság előtt. Ilyen galibát okozhat egy tornos kecskének a tulajdonjogot nem respektáló kedvtelése.

— **Pórujárt utitársak.** Terzin Gyóka disznókereskedő tegnap Máramarosszigetről Budapest felé utazott. Mikor a vonat Debrecenbe ért, — egy jól megtermett parasztember szállt a vonatra, — s a disznó-

kereskedő meglepetve látta, — hogy utitársára bőrbugetyárisából kivessz harminc darab ropogós ezres bankót s miután újból megszámlálta, ismét elrejtette a drága kincset mellénye zsebébe. A disznókereskedő, mikor a vonat Budapesten megállott, lelkesedve futott az ügyeletes rendőrtiszthez, kétségbeesetten panaszkodva, hogy harmincezer koronát tartalmazó bőrtárcáját ellopták a vonaton. Azt is elmondta, hogy a gyanúja egy parasztemberre irányul, a kivel együtt utazott és hogy más nem volt a szakasban, tehát csak ő lehetett a tolvaj. A rendőrtiszt aztán lefűlelte parasztembert éppen akkor, amint gyanúlanul kifelé igyekezett. Megmotozták és természetesen meg is találák nála a keresett tárcát. A rendőrségben váltig tagadta, hogy ő lopta volna el Terzin tárcáját. Vallatás közben a rendőrtisztviselő észrevette, hogy a bankók egytől-egyig hamisak. Most aztán a kaján Terzin jutott a csávéba, a ravasz parasztember pedig, aki gondolta, hogy lopásért kevesebbet kap, mint bankócsinálásért, nagy bünbánólag bevallotta, hogy hát bizony, ha már megkell mondanai, hát ő lopta el ezt a tárcát attól az urtól. Terzin átkozott csávéba került és végre ő is azzal védekezett, hogy a tárcát nem az övé. A rendőrség folytatja a vizsgálat s egyelőre a két egymáshoz illő utitársat fogva tartja.

— **x Szpecialista** férfi, fiu és gyermekszalmakalapokban Fekete Jakab férfi divatkereskedő Debrecen.

— **x Balassa féle** valódi Ugorkatej a leghatásosabb sz. pítőszer, mely mint a tapasztalat bizonyítja, minden hölgynek nélkülözhetetlen. Pár nap alatt 2-3-szori bekenés után kisimítja, finomítja az arcot és teljesen eltávolítja a szőrt, bőrfoltokat, pattanást, mitesszert stb. arcotisztáltságot a nélkül, hogy a bőrnek ártalmára volna. Üvege 2 kor., hozzá ugorkaszapán 1 kor., puder 1.20 és 2 kor. Balassa K. gyógyszerárában, — Budapest, Erzsébetfalva. Postai szétküldés naponta.

TÁVIRATOK.

fejérváry a királynál.

Bécs, jul. 25. fejérváry pénteken Ischelbe utazik, ahol a király kihallgatáson fogadja, amelyen Beck báró is jelen lesz.

fejérváry terve.

Budapest, jul. 25. fejérváryhoz közel álló forrás szerint a miniszter elnöknek az a terve, hogy ha a legközelebbi kihallgatáson a királyt nem tudná megnyerni az általa javaslatba hozott békés megoldási tervnek, akkor szeptemberben rekonstruálja a kabinettet és elnapolja a képviselőház ülését. Akabinet újjászervezésénél legelőször is azokat a minisztereket menteti fel állásuktól, akik az ő erőszakos politikájának nem hívei, aztán pedig betölti a még üres tárcákat.

A kormány megsemmisítő rendelete.

Budapest, július 25. Egyik budapesti lap tudósítója felkereste Benicky Lajos Pestvármegye alispánját és megkérdezte tőle, hogy mi az álláspontja a belügyminiszter megsemmisítő leiratára nézve. Az alispán kijelentette, hogy ebben a kérdésben még nem foglalt állást, mert a leirat még nem érkezett a vármegyéhez.

A legújabb hír szerint délutáni 1 óras postával érkezett meg Pestvármegye alispánjához a vármegye haza-

fias határozatának egy részét megsemmisítő leirata.

Az orosz cár találkozása a német császárral.

Pétervár, július 25. A cárnak, Vilmos császárral való találkozása 4 és fél óráig tartott, a melyen — biztos értesülések szerint — nemesak az orosz-japán béke kérdése, hanem az orosz belzavarok is megbeszélés tárgyát képezték.

Orosz forradalom.

Moszkva, július 25. A moszkvai rendőrök ellen a zavargók több ízben merényletet követtek el és többek közt egy rendőrt késszurással megöltek. Noszticeban és Kaliszban egy egy rendőr ellen gyilkossági merényletet kíséreltek meg.

Orosz-japán háboru.

Pétervár, július 25. Haretréről jött távirati jelentés szerint a Turmen folyó mentén az oroszok és japánok heves és elkeseredett harcot folytatnak egymás ellen. Kazegawa japán tábornok 30 ezer emberével megtámadta az oroszokat, akik megtartották hadállásukat. Az oroszok is megkísérelték a japánokat kiszorítani harcállásaikból, de kénytelenek voltak a heves japán védelem elől visszavonulni.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, július 25. Buzából elkelt 20.000 m. m., a rozs 5 fillérrel olcsóbb, a tengeri és zab ára szállár.

REGÉNY-OSARNOK

Apáca és kegyenonó.

Regény a bécsi életből.

Magyarosította: Szabó Antal. 56

A tükörre lassankint leereszkedett az eltakaró lepel, s a gonosz szellem az ingadozó leány elébe a fényes jövő tükörét tartotta, s az erény és ártatlanság syrén ének utolsó hangjai a bachansok örült tánca még örültebb mámorító zenéje által nénuittattak el.

A nap, mint egy siró védszellem, gyászolva vett búcsút a barátságos völgytől, s az esti szürkülettel Erlenstein az igéző tüdőrpalotába lépett, melybe új kedvesét vitte volt.

Ez susogó hangon üdvözlé őt, s mosolyogva kezét nyújtott neki.

Karjait keresztbe fonta a kerevet dagadó párnáin, s a kísértő forró csókjai között elfeledé a gyermek elhagyott öreg atyját, a menyasszony a kétségbeeséssel küzdő vőlegényt, s a szűz az istennek hatodik parancsoláját.

A szolgaszemélyzet uralomára a legtávolabbi szobákba vonult vissza, köröskörül siri csend uralkodott, s csupán a szerelem papjának és papnőjének lázas lihegése hallatszott az érzékiség e templomában.

Az éj leszállott a földre, csupán a komoly hold, ez örök égi fáklya, veté halvány sugarait a bűn hajlékára.

De még egyszer, s ah, talán utoljára, egy inó angyal átlépte a kék ezen csarnokának küszöbét.

Az érzékiség kéjmámorától kipirult arcú Paulina Erlenstein kebelén, s mint egyszer az ajtó felé pillantva, felsikoltott s kiragadá magát szerelmese karjai közül.

Az ajtó egészen feltárult s a küszöbön az irgalmas nénék öltözetében, mellén a megváltó képével, egy apáca állott.

Paulinával Rozália, az elbukott nővel az apáca, a bűnnel a kegyesség állott szemközt.

A hold halvány sugarai kísérteties fényt vetettek az érkeztire, s megvilágították annak halottsápadt arcát, melyen a legmélyebb

fájdalomnak s a legbensőbb szeretetnek könnyei peregek végig.

A szívvel férfi fogcsikorgatva hajlított egy pezsgős poharat a jelenség felé.

Az apáca homlokából vérsugár lövelt ki, de a fájdalomnak egy jajját sem hallatva, hullott térdre, összekulcsolta kezeit, s az égre tekintve rebegé: „Uram, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekesznek”.

S míg az apáca imádkozott, az elbuktatott nő öntudatát veszve rogyott csábítója lábaihoz.

A villámhárító.

E csoportozat valóban méltó lett volna arra, hogy Rubens esete megörökítse.

Ott a szoba sötét háttérében a szívvel férfi vonásából kikelve, villogó szemei a tigriséhez hasonlítottak, mely épen ugrani készül zsákmányára.

Lábainál még mindig menyasszonyi ékszerében, myrtuskoszorúval fürteit, feküdt az elájult bukott nő.

S ezekkel szemben, mint szent mar tyrón, a hold által tulvilági fényvel elárasztva, térdelt az imádkozó apáca, vérző homlokkal, s nyugodt arccal, mint egy halott, melyben minden emberi szenvedély elszunyadt.

Pedig mégis a szerelem, minden szenvedély rzen királynője volt az, mi oly nehéz megpróbáltatást szenvedett szívét kormányozta, szívét, mely oly forrón dobogott istenért, atyjáért, nővéreért s az egész emberiségért; — ah, szerette ezen szív még azon gonosz szellemet is, mely oly nagy rombolást vitt véghez édenében.

A mint imáját végezte, felemelkedett az apáca, lassu léptekkel nővérehez közelített.

— Mit keres itt, örült, esztelen nő? — kérdé durva hangon a bankár.

— Egy beteget, — feleli Rozália.

— Itt nincs beteg.

— Küldetésünk nem csupán az, hogy a testi, hanem hogy a lelki betegségeket is enyhítsük.

— Igen, ha hivatnak benneteket. De ez sem nem kunyhó, sem nem kórház. Erlenstein bankárnak nincs szüksége az irtalmas népre, betegek számára.

— Ne vétkezzél! Még megeshetik, — hogy magadnak is szükséged leendő ápolósnomra.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Az iparosok és kereskedők országos népgyűlése. Vasárnap délután Magyar M. elnöke alatt a kereskedők és iparosok népes értekezletet tartottak Budapesten népgyűlés megtartása érdekében. Magyar M. elnök megnyitva az értekezletet, az iparosok és kereskedők mostani szomorú helyzetét eszélte, majd annak okaira, melyet a hosszantartó válságban talált meg, mutatott rá. Indítványára egyhangulag elhatározták, hogy helyzetükön segítő, népgyűlést tartanak. Eizner bőrdígyáros hosszabb beszédben az eddigi tarthatatlan helyzettel és pangással foglalkozott és azt indítványozta, hogy a népgyűlés forduljon a kereskedelmi miniszterhez orvoslásért. Szauer János helytelennek és céltalannak tartja, hogy a népgyűlés a kereskedelmi miniszterhez forduljon, mert a helyzetet most a vezérő bizottság van hivatalba változtatni. Többek felszólalása után úgy határoztak, hogy a népgyűlés a vezérő bizottsághoz fordul kérésével. Horvát Dénes indítványára a népgyűlés idejét augusztus hó 20-ára, Szent István napjára tűzték ki és tisztagu bizottságot küldtek ki a tárgyszorozat kidolgozására. Dajcsik Ferenc indítványára kimondták még, hogy a népgyűlésen való részvételre felkérjük az összes magyarországi községek kereskedőit és a választókerületeket is felszólítják hasonló célból, hogy a Kossuth Ferencnek átnyújtandó határozat az egész ország hangulatát és óhaját tükrözze vissza. A népgyűlés helyéről a legközelebbi értekezleten tesz jelentést az elnök.

A kereskedelmi szerződések. A legközelebbi napokban megküldi a magyar és

osztrák kormány a külügyminiszterium utján a követelések jegyzékét azon államok kormányának, amelyekkel a kereskedelmi szerződés még megkötendő. Kérdéses még, hogy a monarchia kereskedelmi politikai kívánságai a román kormánnyal közölhetőek lesznek-e még, mert ezek iránt a magyar és az osztrák kormány még nem egyeztek meg. Legkivált az állatforgalmi kérdések tekintetében van szükség még a megegyezésre. — A svájci ellenköveteléseket most tanulmányozzák. Hírlik, hogy ezek a követelések túlzottan nagyok és a tárgyalásokon nagy erőfeszítésre lesz szükség, hogy ezeket kelően csökkentésék.

Nagyfontosságú magyar találmány.

Hogy a tüdővész áldozatainak zöme a nagyvárosokból kerül ki, annak egyik jelentős oka a füst, mely a gyárak ezernyi kéményéből szakadatlan áramban ömlik ki és megfertőzi a toronymagas épületek fojtó, füledt levegőjét. A levegő pormentesítésénél tehát semmivel sem áll hátrább a füstnélküli tüzelés problémája. Számtalan az erre vonatkozó szabadalmak száma, de a feltalálók egyikének sem sikerült teljesen megszüntetni a füstképződést. Azért feltétlenül nagyfontosságú a Röck István gépgyári cég legújabb szabadalma, mely higiénikus és takarékosági szempontból is teljesen megoldja a füstmentes tüzelés nagy problémáját. A füstmentes tüzelőberendezés, mely nem csak hogy hön iparunk szüleménye, hanem meglepő eredmény alapján büszkesége is, már alapjában elüt az e téren eszközölt. De a gyakorlatban be nem vált megoldási módoktól. Mert míg a feltalálók eddig a képződött füst lekötésére törekedtek a Röck-féle berendezés lényege odairányul, hogy a szén elégetésénél semmi füst se képződhesse. Az új tüzelőberendezésnél ugyanis az ajtókat tüzelés közben nem kell nyitogatni és így fölösleges levegő nem kerülhet a tüzelő térbe, csak a rostély alatt annyi, amennyi a tökéletes elégetéshez feltétlenül megkívántatik. Az új berendezés gazdasági jelentősége is figyelemreméltó, mert az a sok ezermétermázsa szén, ami eddig korom alakjában a kéményeken át veszendőbe ment, tökéletesen elégettetik. Különösen nagyfontosságú ez a találmány a nagyvárosok belterületén épült gyárakra nézve, melyeknek kitelepítését főleg azért sürgeti a lakosság, mert a kéményekből kiáramló füst ez amig is bűzös nagyvárosi levegőt még inkább megfertőzi. E találmánnyal eltűnik az a gyilkos fátyol, mely a városok felett elterülve, mint a tüdővész piébéke áldozatainak szedésében határt nem ismer.

Védekezés a gabona megdülése ellen. A magyarországi növénytermelési kísérletező állomás kipróbálta a buza megdülése ellen a ritkítást. A kísérleti állomásnak az a véleménye, hogy a ritkítással a megdülés ellen sikerrel lehet védekezni, de a ritkítás mind a termést, mind a szemtermést annyira csökkenti, hogy ez a védekezési mód a gyakorlatban nem fog elterjedni.

Gróf Keglevich Gyula — a gazdasági cselédekért. Gróf Keglevich Gyula főrendiházi tag, hatvani nagybirtokos, ki nem egy ízben mutatta ki rokonszenvét a munkásosztály iránt, e napokban alábbi felhívással hívta egybe gazdátársait folyó hó 30-ára Hatvanba:

„Tisztelt gazdátárs! Tekintve a mostani gyakori szociális mozgalmakat, nekünk föld birtokosoknak és gazdálkodóknak fontos, hogy egyrészt a cseléd és aratómunkás megélhetési viszonyait figyelembe vegyük, de másrészt saját magunkat az alaptalan zaklatástól megoltalmazzuk. Azért bizonyos egyöntetű eljárásra lesz szükség. Ennek megbeszélése végett vagyck bátor a t gazdátársat f. hó 3-án d. e 9 órakor Hatvanban a Schrantz-féle (Gráf) vendéglőbe egy meghívásra meghívni. Addig is kérem t. gazdátársamat, hogy a jelen évben gazdaságában érvényben levő cseléd fizetési kimutatását, valamint arató szerződésfeltételeit július 24-ig nekem rövid kivonatban megküldeni szives-

kednék. Hazafias tisztelettel: gróf Keglevich Gyula.”

Nagy szolgálatot tesz a nemes gróf nemcsak a munkásosztálynak e mozgalom megindításával, de gazdátársainak is, kik bizonyára teljes számban vesznek részt a nagy célok megoldására összehívott gyűlésben.

A budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok jelentése.

1905. július 25.

A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű. Öreg nehéz (páronkint 400 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Öreg közép (páronkint 300—400 kgr-ig terjedő súlyban) — fillérig. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) 137—138 fillérig. Fialat közép (páronkint 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 128—130 fillérig. Fialat könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) 139—141 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronkint 240—280 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban — fillérig. — III. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli súlyban) 140—142 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 139—140 fillérig. Könnyű páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 137—138 fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl) 1. Nehéz (páronkint 240 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban — fillérig. A hízott sertés üzletirányzata élénk.

Mattoni

Erzsébet Sósfürdője

gyógyhely Budapest (Budán).

Fürdőidény: április 23-tól október 15-ig.

Kiváló gyógyhatással bír

100 bajokban és altesti bántalmakban.

Rendelő orvos a gyógyhelyen. — Egészséges ételek, jutányos lakások, jó vendéglő. — Villamos vasuti összeköttetés a fővárossal.

Buziás fürdő

Medico-mechanikai Zander intézet

Szívbeteg részére

NYITVA: május 15-től szeptember 15-ig.

Vezető orvos: DR. SUGÁR REZSŐ.
Szívántalmak szakorvosa: NŐORVOS.

Szliács-Acélfürdő

(Felsőmagyarországon.)

Az egyedül ismert, szénsavdus vasforrás. Legtöbb vasat tartalmazó ivóforrás belső használatra.

Szezon: május 15-től szeptember 30-ig

Felülmulhatatlan vérszegénység, sápkór, női bajok, hátgerinc- és idegbajok, bénulás ellen, átszenvedett betegség és erős munkásság után.

Dr. Rhorer Aladár hiv. fürdőorvos és Dr. Stern J.

Utazás Bécsből 9 óra, északról Oderbergen át onnan 5 óra, Szliácsról falragaszok minden nagyobb vasuti állomáson vannak kifüggesztve. Kimerítő fölvilágosítást és prospectust utazás lakás árkedvezményről az első és utolsó utasoknál ad.

Fürdőgazgatóság, Szliács. (Zélyomgye)

GLEICHENBERG- Gyógyhely

Gyógyjavallatok: a légzőszervek hurutos megbetegedéseinek és azok következményeinek, különösen asztmának, az emésztési szervek szivizmok, a vesék és a hólyag megbetegedéseinek, vérszegénységnek.

Gyógyításezerszözök: Az elismert gyógyforrások Konstantin és Emmaforrás (alkalium-riat, savanyuviz). Diétetikus asztalital-Jánoskut (alkalis-muriat, vasassavanyuviz). Remete-forrás (tisztá vastartalmu savanyuviz), fenyő-, gyög- és források-belélegzés magánkamrákban, levegő kamrák, szénsavas fürdők, vizgyógyintézet, massage, gyógygimnasztika, gyógy fürdők, meleg légfürdők, fangófürdők, pihenőtermek, kefir, sterilizált tej. Idegen gyógyvizek mindig friss töltésben. Idény május elsejétől szeptember végéig. Fölvilágosítás és prospektus ingyen. Lakás- és kocsirendelések a gyógyhely igazgatóságánál Gleichen

A KI ELADNI KIVÁN

butort, zongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát, üzletet, műhelyt lakást stb. vagy

A KINEK ismerettség hiányán

háztársra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdatisztra, kulcsárára, vinczellérre, kertészre, kulcsárnőre, gazdaszónyura, szakácsnőre, szobaleányra, mosónőre, házi- vagy irodaszolgára, pénzeszedőre, házmesterre, stb-re. van szüksége

A KI
mindezeket vétel vagy bérbevétel céljából keres

A KI BÉRBEADNI KIVÁN

hirtokot, házat, vadászterületet, telket, kocsit, lovat.

A KI
valamely állást betölteni kíván; legbiztosabban célt ér, ha a

**„Debreczen“
apró hirdetési
rovátát használja.**

3235—1905. szám.

Lóeladási hirdetés.

A Debreczen sz. kir. város törzsméneséből kiselejtezett és számfeletti lovaknak az 1905. évi augusztus havi országos lóvásárban nyilvános árverésen eladása elrendeltetvén, értesítettnek a venni szándékozók, hogy ezen árverés az országos baromvásártéren **1905. augusztus 13-án délelőtt 9 órakor** fog megtartani.

Az árverésre bocsátott lovak előzetesen a város epreskerti telepén megtekinthetők. Debreczen, 1905. július 20-án.

A városi tanács.

Okleveles óvónő

kerestetik pusztára ref. uri házhoz.

Evi fizetés 360 kor. és teljes ellátás.

Egy három éves kis fiu és hat éves kis leány mellé ez utóbbi szeptembertől első elemire tanítandó.

Csakis intelligens (nem iparos) családból származó egyének pályázata vétetik figyelembe kívántatik oklevél, rokonszenves külső intelligencia és kimutatható gyakorlat.

Cim a kiadóhivatalban.

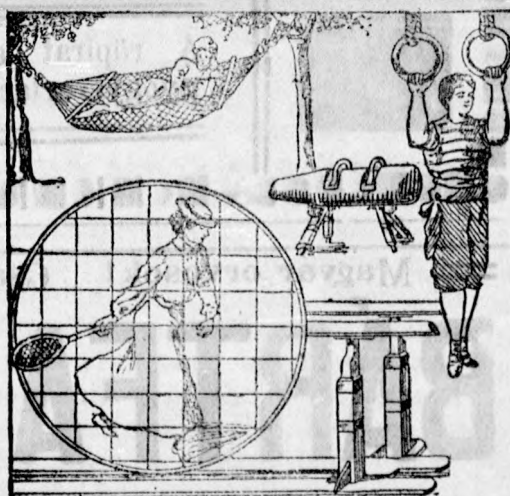

Gsászári és királyi műasztalosok, kárpitosok és diszitök

Fodor Mihály Utódai Budapest

kizárólagosan IV. kerület, Váci-utca 24.

INTERIEURS. Művészi kivitelű díszes és egyszerű berendezések eredeti tervek szerint.

Alapított 1878. Telefon 15-56.

Valódi angol

Tennis-játék,

tornaeszköz, függőágy, kerítőháló, tekejáték, szák, ponyva és fehér kenderkötél legolcsóbb megbízható beszerzési forrása.

Seffer Antal

sport-eszközök és kötélgyártó-telep
BUDAPEST,

IV., Károly-utca, boltsz. 12.

(Központi városi épülete) a Hajó-utcaival szemben.
Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.
Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Elsőrendű gyár Én nom svájci himzések eladására

keres hölgyeket, kik nagy ismeretséggel bírnak és himzések, betétek, blusok, zsebkendők stb. minta szerinti eladásával foglalkoznának, magas jutalék mellett. Az árak osztrák értékűek. Az áru bér- és vámmentes. Magyar levelezés. — Jelentkezhetni: „Za G. 732“ jelige alatt **Mosse Rudolf** hirdetési irodájában **Szt-Gallen, Schweiz.**

**Hirdetések felvétetnek
a kiadóhivatalban.**

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szögig 30 fillér, minden további szög 3 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szög 6 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg beküldetik

Apró hirdetések előre fizetendők.

A
„Debrecen“
telefon száma
412.

Ajánlatokhoz,
melyeket valamely jelleg alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okmányokat mellékelni, mert érettség semmi-féle felelősséget nem vállalhatunk. — Azokat az ajánlatokat és leveleket, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számít négy hét alatt címzettjük el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

Kifutónak
egy 16-17 éves fiú azonnali belépésre kerestetik. Lakás és teljes ellátást kap. Jelentkezni lehet a lap kiadóhivatalában a délelőtti órákban.

Egy kirakat
relővel megvételre kerestetik Bővebbet a kiadóhivatalban. 24-3.

Figyelem.
könyvbekötések díszmunkák passepantouk szallag aranyozások Antalfy-nál készülhetők Piac u. 31. város házzal szemben. 15.

Vidékre kerestetik
egy házas, szerény igényű jó nő aki főzni jól tud és azt kis családnál magára vállalja. Cím a kiadóhivatalban

500 darab mirta
érték nélkül zacskó félárban eladó. Cím a kiadóhivatalban. 144.

Dohány üzsdre
megvételre kerestetik vagy megfelelő helyiség. Cím a kiadóhivatalban.

Tisztességes fiatal
ember lakó társul kerestetik. Cím a kiadóhivatalban.

Egy jó karban
lévő kerékpár jutányos árban eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Mindenféle színű
selyem papír félárban kapható Móricz-telep 20. szám alatt. 5

Bártfa fürdőre
1 esetleg 2 szerény igényű urnó lakótársul kerestetik. Bővebb felvilágosítással a kiadóhivatal szolgál.

Kiadó
1 szoba, konyha Arany-János-utca 37 szám. Értekezhetni hátul az udvarban.

Iparművészeti Akadémia

Friedbergben

Majnai Frankfurt mellett

Polytechnikai intézet. Gépész, villany és építési személynökök számára, épügy műépítők részére.

Nagy maradék vásár.

A szezonból visszamaradt finom fekete ruhaszövetekből finom divat ruhaszövetekből Delin és Batisztokból, Zefir és Kretonokból rendkívül olcsó árak mellett

Nagy maradék vásárt rendezünk.

Egyes darabok aljakra és bluzokra fél- sőt negyed árban megkaphatók.

BOSZNAY J. és Tsa

divatruházában

Debrecen, Kossuth-utca 5.

BALATONFÜRED.

Gyógyhely és tengerfürdő Zalavármegye. Posta, távirda és telefon helyben. Elsőrangú fürdőintézet. Fürdőidény május 28-tól szeptember végéig.

Tiszta, ózondus, enyhe, egyenletes tóparti levegő, égvényes, sós, szénsavas, vasas gyógyfürdők, juhsavó-, tej- és szőlőszar. — Masszás. — Szénsavas meleg pezsgőfürdők Schwartz-rendszer szerint. — Szénsavas hidegfürdők, Gőzfürdő, zuhanyok, balatontavi hidegfürdők és uszodák. Orvosi tekintélyek által igen ajánlva: vérszegénység, görvélly, gümőkór, csusz, köszvény, légzőszervek hurutos bántalmi, rekedtség, vérköpés, gyomor- és bélhurut, máj- és lép-vérbőrűség, női bajok és idegbántalmakban. Hegyek által védett gyönyörű fekvés, díszes és célszerű berendezésű gyógyterem, sátaecarnok, árgykos sétányok, lombos park, fenyves liget, térzene, naponta színelőadások, hetenkint táncmulatság élvezetes kirándulások, séta eselnokázás. Elegáns lakások, csinos nyaralók. A szobák ára 80 fillértől 10 koronáig. Junius 16-ig és augusztus 21-től a szezon végéig a lakások 30%-al olcsóbbak. Napi ellátás személyenként 4 koronától, Vasuti állomások: Siófok és Veszprém. Siófokról gőzhajón 1 óra. Veszprémtől bérkocsin 1 1/2 óra. Vasuti szezonjegyek 33 1/3%-os kedvezményvel, menettértjegyek 3 napi érvényességgel féláron kaphatók. A fürdőintézet rendelő főorvosa: **Dr. Huray István**, kir. tanácsos. Lakásmegrendelések, előleg beküldése mellett. **Lingl Valerian** fürdőigazgatóhoz intézendők Balatonfüredre. A balatonfüredi ásványviznek, mely mint étrendi víz is igenkedvelt, főraktárosa: **Edesky L.**, udvari ásványvízszállító **Budapestben**. Ezenkívül kapható a balatonfüredi kutkezeléségnél, **Szemerey Jánosnál Veszprémben** és **Simon Györgynél Székesfehérvárott**. Prospektussal ingyen szolgál

Idegbetegeknek

ajánljuk a 20 év óta fennálló és neves ideggyógyászok által mint kitűnő gyógymódot tartalmazó

Idegbetegségekről és Gutaütésről szóló röpiratot

WEISZMANN ROMAN-tól, mely röpirat immár a 20-ik kiadást érte el.

A röpirat az „**EGYSZARVU**“-hoz címzett gyógyszerárban **DEBRECENBEN** kapható.

Magyar orvosok! Csak magyar fürdőt ajánljatok!

BÁRTFA GYÓGYFÜRDŐ

Fürdőidény máj. 15-től szept. 20-ig.

Kárpáti gyógy-, üdülő- és fürdőhely, 382 m. a tenger színe felett. Posta, távirda és vasútállomás. Gyorsvonatokhoz közvetlen kocsik, Ó cs. és kir. Felső Erzsébet királynő tartózkodási helye 1895-ben. Pompás szállodák, gyógyház, magánvillák, éttermek és kávéházak. Magánfogatok részére istállók és kocsiszinek. Lawn-tennis-pálya. Gyermek játszóhelyek. Villamos-világítás. Clubélet (Bártfafürdői Park-Club). Könyvtár, társalgó- és zenetermek. Pompás turisztika. Vadászterület. 6000 hold gyönyörű fenyveserdő.

Gyógyjavallatok. Vérszegénység, oly idegbajoknál és gyengeségeknél, melyek vérhiányon, vagy kimerülésen alapulnak; női ivarszervek különféle bajainál, sápkór, vérhiány; terméketlenség, magtalanság és tehetetlenség; kimerülésnél súlyosabb betegségek után, váltóláz, görvélly és angol-kór; a szívnek megbetegedéseinek. **Egyedül álló utókura** karlsbadi, marienbadi, halli, lipiki fürdők használata után. **ORVOSOK:** Tiszti főorvos: **Dr. Hintz Henrik** közeg. tanácsos továbbá Dr. Blumenfeld Armin, Dr. Kanárik J., Dr. Szörényi Tivadár, Dr. Grossmann Dezső, Dr. Cséri János, Dr. Győri Ilona rendelő orvosok. Az elmúlt évadban a vendégek száma 5000 volt

Országos hírű modern hidegvízgyógyintézet! három ásványvízfürdő! Hideg és meleg ásványvíz. Telített szénsavas fürdők Nauhelm-kúra. Magyarország legkiválóbb szivgyógyfürdője. Villany, fenyő és vaslápfürdők (bártfai vaslápból) Ivókura: (Egvényes, sós, vasas vizek, könnyen emészthetők!)

Orvos-forrás felülmúlja mindenben a Selters-vizet!

Villamos gyógykezelés, massage, tej-, savó- és kefir-kúra. Pormentes, ózondus hegyi levegő. Fenyvesek által terjesztett üdítő balzsamos illat. — Pensió elő- és utóidényben 8 korona, főidényben 12 korona.

Felvilágosítás és prospektussal készségesen szolgál a fürdőigazgatóság Bártfafürdő.